

מסורת הש"ס

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

פז.

עין משפט
נר מצוה

בו א מיי פ"י מהל'
 קרנן פסח סה"ל וא
 ופ"ה מ"ה ספול
 המוקדשים הלכט: **ב**
בו ב מיי פ"י מהל'
 סטערדין הלכה א
 ונכרד אלסם שנועות סוף
 פ"ד ע"ג:
בה ג מיי ש' סלכט ג
 ונכרד אלסם עס:
בה ד מיי פ"י מהל'
 שמיחה הלכה א סמג
 עשין סה עושע"ד מ"י
 רלב ספ"ו:
ל ה מיי פ"י מהל' עגרה
 הלכה א ועיין צ"מ
 צפנ"י מלכות סטערדין
 הל' ד:
ל ו מיי פ"י מהל'
 שנועות הלכה א סמג
 לאוין ר"ה עושע"ד מ"י
 רכח ספ"ק כג:
ל ז מיי פ"י מהל' ע"ה
 סה:
ל ח מיי פ"י מהל'
 סטערדין הלכה א
 ופ"ה הלכה ג ופ"ג מהל'
 עגרה הלכה א ופ"ה סה
 נכרד הלכה א ופ"י מהל'
 מרומות הלכה א ופ"ד
 מהל' חובל ר"ה ט עור ח"מ
 ס' ט:

רבינו חננאל

[illegible]

א דקטולה קם ליה בדברבה מיניה. ואם מתה ח"כ לא בטלה איהו
ואם תאמר דלמא מיירי דקטלה ומ"מ לא הוי קס ליה דדרבבה
מיניה דמיירי שהרגה בשוגג (ו) ו"ל דא"כ היינו כמו מתה מאליה
כיון דהרגה שלא במתכוין כך הקשה מש"מ ומירצ:

בגוץ' שהדירה ברבים. פי' הקונט'

שֶׁמֶלֶךְ לָהּ עוֹן שֶׁאִסּוּרָה לֹא
הִדְרִירָה וְלֹא נִרְאָה דֹא"כ אִינוּ מִזֶּה
לְקִיּוּמָה אֵלֶּה נִרְאָה שֶׁהִדְרִירָה בָּלֹא
שׁוֹס עוֹן וּסְפִיר חַל עֲלֶיהָ כְּגוֹן דְּאִמֵּר
קוֹסֵם תִּשְׁמִיטֵן עָלַי כְּדֹאמֵר אֵלֶּה הָעֵשֶׁב
(דף פ"א: ע"ה) וְהֵא אֵיכָא הָעֵשֶׁב
תִּעֲבִישְׁנוּ לֹא תְבוּאָה אֶל בֵּיתוֹ הָעֵשֶׁב
תִּשְׁיֵב לוֹ וּמִשְׁבַּחַת לֵא ב'ו' וְא"ת וְהֵא
הָיוּ עֹשֶׂה שְׂקֵדְמוּ לֹא דִהֲשַׁב הָעֵשֶׁב
שִׁיךְ קוֹדֵם שֶׁעֲצוּר לִיךְ אֵל צִיטוֹ
לְעֵצוֹם עֲצוּטוֹ דְּמִשְׁכְּנוֹ בְּרֹשׁוֹת שִׁיךְ
הִשְׁבַּח הָעֵשֶׁב (ו"ל דְּרִשִּׁין בִּפְרָק
אֲלוֹ מִלִּיאוֹת (ב"מ ל"א:) מִיתוּרָא דִּהֲשַׁב
תַּעֲבִיז דְּקֹאֵי לְמִשְׁכְּנוֹ שֶׁלֹּא בְּרֹשׁוֹת
לְאִי"כ לֹא כִרְחַשׁ שִׁיךְ עֹשֶׂה דִּהֲשַׁב
תַּעֲבִיז לוֹ לְאַחַר שֶׁעֲצֵר כְּדֹאמֵרִין
לְעֵיל אֵם אִינוּ עֵינִי לִפְנֵי תִּנְהוּ עֵינִי
לְאַחֲרֵי: הֵתָם אֵיכָא בְּתִשְׁלוּמִין.
בְּשִׁשְׁסָרְפוֹ וְחִיֵּב מִמּוֹן הֵלֶכְךָ לֹא
מִשְׁכַּחַת צִיָּה בְּטוֹל דְּכָל אִימַת דִּישׁ לוֹ
מִמּוֹן לֹא יִלְקֶה וְיֵשׁ סְפִירִים דְּרִסִּין
וְאִינוּ לְקוֹק מִשְׁלֵם כְּלוּמַר הִכָּה עָלַי
כִּרְכַּרְחִי אִינוּ לְקוֹק הַהוּא וּמִיפְטֵר
בְּתִשְׁלוּמִין אֲבָל לִיכָא לְפִרּוּשֵׁי דְתַרְתִּי
לֹא עֲצִידִין לִיָּה מִלְּקוֹת וּמִמּוֹן מִשׁוֹם
כְּדִי רִשְׁעוֹתוֹ וְהֵלֶכְךָ מִשְׁלֵם וְאִינוּ
לְקוֹק דֹּחַ אִינוּ דֹּחַ דֹּא"כ אֲרֻבָּה
שׁ לָנוּ לְיוֹמֵר יִלְקֶה וְלֹא יִשְׁלֵם דְּבִ' ^א
אֲלוֹ נַעֲרוֹת (כְּמוֹת דף ל"ב:) אִמֵּר ר'
וְיִחָטֵן דִּהִיכָּה שְׁמִינִי מִמּוֹן וּמִלְּקוֹת
מִיִּלְקֶא לְקִי מִמוּנָה לֹא מִשְׁלֵם וְעוֹד

הבנים רבי יהודה אומר לוקה ואינו משלח וחכ"א ימשלח ואינו לוקה הז' הכלל כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה אין חייבין עליה א"ר יוחנן ^ט אין לנו אלא זאת ועוד אחרת א"ל ר' אלעזר היכא א"ל לבי תשכח נפק דק ואשכח דתניא ^י אונס שגירש אם ישראל הוא מחזיר ואינו לוקה ואם כהן הוא לוקה ואינו מחזיר הניחא למאן דתני ^י קיימו ולא קיימו אלא למאן דתני ביטלו ולא ביטלו בשלמא גבי שילוח הקן משכחת לה אלא אונס ביטלו ולא ביטלו היכי משכחת לה ^י אי דקמלה קם ליה בדרכה מיניה אמר רב שימי מחזנא ^י כגון שקיבל לה קידושין מאחר אמר ^י רב אי שווייתה שליה איהי קא מבטלא ליה אי לא שווייתה שליה כל כמיניה ולא כלום היא אלא אמר רב שימי מנהדרעא כגון שהדירה ברכים הניחא ^י למ"ד נדר שהודר ברכים אין לו הפרה אלא למ"ד יש לו הפרה מאי איכא למימר דמדירה לה על דעת רבים דאמר ^י אממר הלכתא נדר שהודר ברכים יש לו הפרה ועל דעת רבים אין לו הפרה ותו ליכא והא איכא (סימן גז"ל משכ"ן ופא"ה) גזל דרחמנא אמר ^י לא תגזול ^י והשיב את הגולה משכון דרחמנא אמר ^י לא תבא אל ביתו לעבוט עבוסו ^י השב תשיב לו ^י העבוט כבא השמש ומשכחת לה בקיימו ולא קיימו וביטלו ולא ביטלו התם כיון דחייב בתשלומין אין לוקה ומשלם מתקף לה רבי זירא הא איכא משכנו של גר ומת הגר התם

וְיָדַעְתָּ שֶׁהַמַּלְאָכִים הָיוּ בְּקִיִּים הַעֲשֵׂה אֱלֹהִים בִּין קִיִּים בִּין לֹא קִיִּים פְּטוּר אֱלֹהִים וְזוֹ עוֹד אַחֲרֵת דִּמְשַׁכְתָּה וְכֹלֵהוּ לֹא מִשְׁכַּחַת בִּיטְלוּ אֱלֹהִים בְּהֵי תִּי: **מַחְזִיר וְאִינוּ לִקְוָה**. אָף כֵּן תִּלְה פְּטוּרוֹ שֶׁל מַלְאָכִים קִיִּימוּ לִקְוָה מִשְׁכַּחַת בֵּיה מַלְאָכִים בִּלָּא קִיִּימוּ: **אֱלֹהִים לִמְאֵן דְּסֵי בִיטְלוּ**. לִקְוָה הִיכִי מִשְׁכַּחַת בִּיטְלוּ כִּשְׁחָטָה אֱלֹהִים הִכָּא הִיכִי מִשְׁכַּחַת לֵה: **בְּדִרְכָּה מֵינִיָּה**. מִינִיָּה וְאִין בִּז מַלְאָכִים: **כֹּל עַל יְדֵי קִבְלָתוֹ: הִנֵּיחָא לִמְאֵן דְּאִמְרַי דִּי**. פְּלוּתָמָא הִיא בְּמִסְכַּת גִּיטִין שְׁהוּלַת גִּט (דף נה:); **עַל לֹו וְהִדִּירָה עַל דַּעַת רַבִּים וְעַל דַּעַת בֵּית דִּין: וְסוֹ לִיכָא**. מָלוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שִׁיב בֵּה קוֹס עֲשֵׂה שְׁשֵׁרְפוֹ: הִרֵי מִשְׁכּוֹנוֹ שֶׁל גִּבּוֹר וְשֵׁרְפוֹ בְּחַיִּי הַגִּבּוֹר וּמֵת הַגִּבּוֹר וְאִין לֹו יוֹרֶשֶׁן דְּלִיתָא שְׁמִלּוּמִין: הַמֶּלֶךְ

הכתוב לוקח כמלה לאלו שאין בו מעשה לזקן עליו הדרה וכו' כל מי שאין בו מעשה א"ל לזקן עליו. א"ר דר' טהלייל רביה דאמר א"ל לזקן עליו. וכו' יתורה אומר לוקה ואינו משלם וכו' ואי אפשר לומר כי מצות אל תעשה שיש בו קום עשה כפי חוביב' עליה. א"ל יוחנן ואין א"ל ואלה זמתי וכו' ואובאשכח אהרן את קיימו עשרה א"ל וישראל אהרן ומחור ויורה לוקה אהרן וכן הוא לוקה ואינו משלם וכו' וקיימו א"ל קיימו ומצאנו אנו שגידו שיש לוטלם א"ל. א"ל אהרן את קיימו ויבטל ויורה א"ל. וכו' ומשכחת ליה בשילון וכו' דרשטתה אלא אלא ב' אנוס הוי משכחת לה דרשטתו א"ל סקלה אלא ב' וכו'.

מאוס דה"ל לאו שאין בו מעשה. אבל משום התרמאת ספק לא הוה מפטר להתרמאת ספק שמה התרמא: **מאוס** דהויא לה התרמאת **ספק**. אבל משום לאו שאין בו מעשה לא הוה מפטר דקסבר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו: וסרוייהו אליבא דרבי יודה. לאמר

מִשּׁוֹם דִּהְיָ לֹא שָׁאִין בּוּ מַעֲשֵׂה אִין
אִינוּ לֹקֵה מִשּׁוֹם דִּהְיָ
הִתְרַאת סִפֵּק ⁶ לֹא ע
אִלְיָב רַבִּי יְהוּדָה
מִמֶּנּוּ עַד בִּקֵּר וְהַגּוֹרֵר
בֵּא הַכְּתוּב לִיתֵּן ע
לֹמֵר שָׁאִין לֹקִין עַל
יֹחֲנָן דִּיִּיק הִכִּי מַעֲמָא
בֵּא הַכְּתוּב לֹקֵה אִלְיָב
הִתְרַא ור"ל דִּיִּיק הִכִּי
הָא לֹא בֵּא הַכְּתוּב
בּוּ מַעֲשֵׂה לֹקִין עַלְיוּ
וּדְאִי הִתְרַאת סִפֵּק הִתְרַא
דְּר' יְהוּדָה דִּתְנִיא ⁷
קִילֵּל זֶה וְחֹזֵר וְקִילֵּל
אֶחָת אוֹ קִילֵּל שְׁנֵיהֶם
יְהוּדָה אוֹמֵר בְּבֵת א
פְּטוֹר וּרְבִי יֹחֲנָן נִמְי
מַעֲשֵׂה הוּא סִבֵּר לֵךְ
אִידִי בֵּר אֲבִין אִמֵּר רַב
יֹחֲנָן ⁸ ר' יְהוּדָה אוֹמֵר
⁹ כֹּל לֹא תַעֲשֵׂה ע
מַעֲשֵׂה לֹקִין עַלְיוּ לֹא
לֹקִין עַלְיוּ יִחְזִין מִן הַ
אֶת חֲבִירוֹ בִּשְׁם קִשִּׁי

רדכי יהודה אי לרבי
ידידיה הא דרביה (ת)
הבנים רבי יהודה א
הכלל כל מצות לא
(ט) אין לנו אלא זאת ו
ואשכח דתניא (ז) אונג
הוא לוקה ואינו מח
דתני ביטלו ולא בים
ביטלו ולא ביטלו ה
אמר רב שימי מחזנא
שליח איהי קא מבט
דינא אלא קאמר רב

הגהות הב"ח

(ה) גמרא א"ר יוחנן
אומר היה ר' יהודה
משום רבי יוסי הגלילי:
(ז) שם א"ר יוחנן אבי
אזן לנו: (א) רש"י על
דעת רביס שמלאכה עון.
י"ב דבאל עון לא מצי
להדירה דלא משועבד לה:
(ב) תוס' ד"ה לא דקטלה
וכו' שהרגה שבגור. י"ב
פי' ודלמא ס"ל חייבי
מימות שוגגין חייבין
מלקות עין פ' אלוי נערו
סוף פ"ד י"ז:

מוסף רש"י

דהוי התראת ספק וכי מתריה ביה אכלהו היום פן תעבור על השבועה, שמה יעבור שמה לא יעבור על התראתנו, דעדיין יש שהות ביום (פסחים סג:) ואין המערה יכול לבטל שיעבור

הם (שבויות כ"א). וזו אחרו ביה הוה נבך שחאל הכר ששבעת ענין, יכול לומר אין לו בית
 יא. שבות, וכל היום כולו, ואפילו כי עבר אחר יבול נשחך שחייב לו מחנתי כל שבעה
 יב. ליתן עשה אחרו. והעשה. א"ר חמור ורעבט ע"ל לאו, זאת משפט, וכל הכבוד
 יג. ויון לומר וז עשו ומקנת עבירטו שרפרטו (שבויות כ"א). כל לא שניתק נעשה אין לוקין עליו,
 יד. צור כל הלא עשה זאת ומיכל, ועוד דלא דמי ללאו דמקסיט שנתלוקט ומתן לו (פסחים כ"ט).
 טו. ממשעתו עשו על לאו, וכו' והמירו ירפטו ויפטר (פסדריק כ"ג). שהעשה האמור האמור
 טז. (שע"ל כ"ד) הבה וז דודור ודבה. דא כל שאלה מאה צורט גיטט מרסו דמסו חסין ספק
 יז. ענין לאמרו, ושבול הכס כל האחר וזכס כל מציר (דורתי כ"ג). ויחייב. א"ר חמור ורעבט
 יח. אחת. ונכאלה אחר (פולין כ"א). הריס שמי ידו וזכס וז בנחת וז בנחת (שם כ"ג). א"ר חמור
 יט. ה אחר דא פטור. רצולט של המרסול וכל חרל וזלס חרל המרסל ספק, ולתין המרסל ספק
 כ. ע"י דכמי שלם משה חרל א"ל חקק, לאו לימיראל דלס חקק שול, אלא כל חקק אלא כלהס ח
 כא. קיימו חרל דא דטור למאן דמי קיימו אלא קיימו, אלא שאלה חרל דא דטור אלא לוקה, על
 כב. שרלא חרל דא דטור לקיט סמיטתו וימירט, ואם כדו אחר, אלא שחור גרסול (שע"ל כ"ד). על

במקל בזהבא אתה (יבמות קא). חייב. דהמרתא ודאי היא (תולין פג). דהמרתא ודאי התרו בו אל תהא שמיא, שצמחו וז
המרתא הוילא ומהא נפק עבר (שם). לוקה ואינו משהל. ואיכור עבד עבד (תולין קמא). קטבר שלח שפיקרל משמע
לוקה (לקמן יז). משהל ואינו לוקה. קטברו שלח לוקה משמע ושלח אשמיך לנשהו (שם). זה הכלל בו' אין
שלח לוקה ויכיר שלח לוקה משמע, וקטברו דמי בטל ולא בטול, בעי עז שיטתו משהל ודאי לא לך (תולין קמא).
ת רבים. שאמריו לו דנור (ערכין גג). קי יאמר לו הרי את מדינין אוסר על דעתו (גיטין לד).